

Erfaringer fra Starthjelpkurs for minoritetsspråklige foreldre

Absera Teshome Koricho, Rådgiver,
Lærings- og mestringscenter for barn,
Oslo universitetssykehus

Oversikt

- Hva er Starthjelp?
- Starthjelp for minoritetsspråklige foreldre med tolk
 - Hvorfor Starthjelp for minoritetsspråklige foreldre
 - Planlegging
 - Gjennomføring og
 - Evaluering
- utfordringer
- Likeverdige helsetjenester

Starthjelp

- Starthjelp er et lærings- og mestringstilbud for foreldre som nylig har fått barn med funksjonsnedsettelse eller langvarig sykdom (0 – 6å)
- Dette er et populært 4-dagers tilbud som har eksistert i flere år, men da kun for foreldre som behersker norsk
 - Dag 1- Systemene rundt oss
 - Dag 2- Familieliv
 - Dag 3 - Samspill med barnet
 - Dag 4 - Håp, mestring og veien videre
- Få minoritetsspråklige foreldre som deltar

Hvorfor uteblir minoritetsspråklige foreldre på
«originalkurset»?

Prosjekt: Starthjelp for minoritetsspråklige foreldre

- Workshop:
 - Minoritetsspråklige foreldre, med brukererfaring
 - Representant fra primærhelsetjenesten – Bydel Gamle Oslo
 - Representant fra Barnehabilitering, Ullevål sykehus
 - Tolkesentralen, Oslo universitetssykehus
 - Prosjektleder og representant fra LMS-barn

- Tilbakemelding fra 14 minoritetsspråklige foreldre

Prosjekt: Starthjelp for minoritetsspråklige foreldre

- Kartleggingen viste at det er flere faktorer:
 - Begrenset norskkunnskap – å finne fram tilbudene, forstå invitasjonen og å delta krever gode norskkunnskaper
 - Liten eller ingen erfaring i kursvirksomhet
 - Ingen tilbud om tolk på originalkurset
 - Varierende helsekompetanse -> behov for tilrettelagt informasjon fra starten

Resultat: tilrettelagt Starthjelp for minoritetsspråklige foreldre

- Basiskunnskap om sykdom og funksjonsnedsettelse
- Basiskunnskap om systemene rundt barnet/familien
- Informasjon om tolkens rolle – trygghet
- Fokus på klarspråk – tydelig ordlyd, struktur og visuell utforming
- Brukerrepresentanter med minoritetsspråklig bakgrunn

Resultat: Tilrettelagt Starthjelp for minoritetsspråklige foreldre

- Kortere kursdager – fra kl. 10:00 – 14:00
- Kun en språkgruppe av gangen
- Bruk av film og tegninger
- Barnas alder utvidet til 0 – 18 år (opprinnelig 0 – 6)
- Ikke kurs på fredager – tilpasset målgruppen
- Unngåelse av religiøse fastetider – tilpasset målgruppen

Planlegging – tolkbruk

- Tett samarbeid med Tolkesentralens kontaktperson
- 2 tolker per heldagskurs
- Kursdeltagere: 8 – 10 foreldre
- Konsekutivt (etterfølgende) tolkemetode
- Vi beregnet ca. dobbelt så mye tid for en presentasjon i programmet
- Habilitetssjekk

Planlegging – bruk av tolk

- Tolkene
 - Får LMS – barn kontaktperson, program og presentasjonene i forkant
 - Ordliste (eksempel fra Barnehabiliteringen – habilitering, sosionom, ergoterapeut, fysioterapeut, genfeil, autisme osv.)
- Informasjon til foredragsholdere
 - Informasjon om tolkbruk og konsekutiv tolking
 - Presentasjoner som er lett å lese og lett å forstå
 - Husk tolken – husk å gi god tid til tolkene og snakke tydelig og korte setninger

Gjennomføring

- Tolkene kommer ca. 30 min tidligere første gangen
 - Velger hvor de skal sitte
 - Fordeler dagen mellom seg
 - Lager en avtale om å hjelpe hverandre ved behov
 - Får pauserom og spiser ikke lunsj sammen med foreldrene
- Foreldrene får pauser og erfaringsutveksling uten tolking

Gjennomføring

- Detaljert presentasjon fra Tolkesentralen
 - Hvem er en tolk?
 - Hva er tolkens rolle?
 - Hva er forskjellen mellom en tolk og en støtteperson?
 - Taushetsplikt – hva betyr det egentlig?

Tolkens rolle

- Tolken skal tolke alt som kommer til uttrykk, uten utelate, legge til eller endre innholdet;
- Tolken opptrer upartisk, kan ikke bidra med egne meninger eller råd; kan ikke dele sine egne erfaringer;
- Tolken skal ikke utføre andre oppgaver enn å tolke;
- Tolken skal si ifra hvis tolking ikke kan skje på en forsvarlig måte
- Taushetsplikt - absolutt

TOLKESENTRALEN

Ulike roller: *tolk vs. venn/annen støtteperson*

- Tolken er ingen venn eller støtteperson;
- Tolken er ikke pårørende;
- Tolken skal ikke trøste, gi råd eller hjelpe med praktiske ting, men dette kan du forvente av en venn;
- Tolken kan ikke drøfte med deg i etterkant hva som ble sagt, men du kan alltid snakke med en venn;
- Tolken skal ikke involvere seg på noen måte i ditt liv, dine avgjørelser og dine bekymringer, men det gjør en venn.

TOLKESENTRALEN

Evaluering

- Evaluering av kurset – foreldre
 - Tolkene leser evalueringsskjemaet til foreldrene uten kursledere tilstede
 - Tilpasset evalueringsskjema
- Evaluering av hele prosessen
 - Tolkene, Tolkesentralens representant og kursledere

Evaluering – Starthjelp for somalisktalende foreldre,

Mai 2018

Hva synes du om foredragene?

Hva synes du om organisering?

Hva synes du om lokaler?

Hva synes du om servering (mat og drikke)?

Hva synes du om bruk av tolk?

Total vurdering av kurset?

Har du noen tips til hva vi kan gjøre bedre neste gang?

Lærings- og mestringssenter for barn og unge, Barne- og ungdomsklinikken, Oslo universitetssykehus

Utfordringer: - rekruttering som ikke fungerte

- OUS sin webside
- Via brukerorganisasjoner
- Invitasjon (både på norsk og somalisk)
- Påmeldingsfrist

Somalisktalende foreldre til barn med funksjonsnedsettelser;
Velkommen til Starthjelp våren 2018

Målet med Starthjelp

Dette er et 4-dagers kurs som skal foregå på norsk og somalisk. Foreldre som har barn fra 0 til 10 år med nedsett funksjonsevne / kronisk sykdom vil få ny kunnskap av lagfolk, de vil få gode råd og tips om sin nye hverdag og ikke minst, de vil treffe andre foreldre som er i en lignende situasjon som dem selv. Alle kan velge selv om de vil snakke på somalisk eller norsk. Det vil uansett være folk til stede både tidert!

Tidspunkt

Starthjelp for somalisktalende foreldre er fra kl. 10:00 – 14:00

Dag 1: 23. april 2018
Dag 2: 24. april 2018

Dag 3: 07. mai 2018
Dag 4: 08. mai 2018

Sted

Kurset holdes på **Søsterhjemmet**, Ullevål sykehus, Bygg 2A (se kart på baksiden). Kurs med kurs er gratis! Det kan søkes om opplæringspenger fra NAV (kompensasjon for fravær fra jobb) og alle vil få en bekreftelse på at de har vært på kurs (kursbevis). Det er viktig å delta på alle fire dagene.

Påmelding

Påmeldingsfrist er satt til 6. april, 2018. Send en påmelding til abiker@ous.uh.no eller en SMS til 476 12 444

Ved spørsmål, kontakt prosjektleder Absera T. Koricho, tlf. 23015757

Waalidinta af-soomaaliga ku hadla ee haysta caruur laxaadkoodu dhamaayn;
Ku soo dhawaw Starthjelp-iga dayrta 2018

Hälsiga Starthjelp-iga

Waa koorso soconaysa 4 maalmood kuna baxaysa af-noorweeji iyo af-soomaali. Waalidinta haysta caruur dhaxaadkoodu dhamaayn oo da'doodu u dhaxayso 0 ilaa 10 sano ayaa khiburo aqoon dheeri ay siin doonaan aqoon kooxda, waxa la siin doonaa talooyin waican iyo hagitaan ku saabsan qaab nololeedka cusub, sidaa oo kalena waxa ay la kulmi doonaan waalidii ay isku xaafad ku jiraan. Qof waliba luuga ayaa dooran doona in uu ku hadlo af-soomaali ama af-noorweeji. Halkaas waa joogi doona turjumaan kiliga kooxadu socoto oo dhan!

Wakhtiga

Kulanka waalidinta af-soomaaliga ku hadla waa kl. 10:00 – 14:00

Maalinta 1-aad: 23. april 2018
Maalinta 2-aad: 24. april 2018

Maalinta 3-aad: 07. mai 2018
Maalinta 4-aad: 08. mai 2018

Goobta

Koorsada waxa lagu qaban doonaa **Søsterhjemmet**, Ullevål sykehus, Bygg 2A (ing maalka bogga danbe). Cantado waa bilaash! Waxa NAV laga dalban karaa lacag (opplæringspenger) ah u maghbabid ka magnaanshaha aad shaqada ka magnaan doontid. Qof kastana waxa la siin doonaa cadayn in koorsada ay ka qayb qaataan (shahaado). Waa muhiim in aad ka wada qayb qaadtid afarta maalmoodba.

Is-duwaan galin

Wakhtiga ugu darbeesa is-duwaan gelinta ayaa ah 6. april, 2018. Is-duwaan gelinta ku dir abiker@ous.uh.no ama SMS ugu dir 476 12 444

Wiiid su'aal ah, la xiriir hogaanka mashruuca Absera T. Koricho, tlf. 23015757

Utfordringer: rekruttering som fungerte litt

- «Kreativ» rekruttering
 - Jungeltelegrafan
 - Ressurspersoner (taxisjåfører osv.)
- «Kreativ» via DIPS
 - Ringe, ringe, ringe
 - SMS, MMS – bilde av invitasjonsbrev og bygget hvor kurset ble holdt
 - Påminnelse dagen før kursstart
- Ressurskrevende og få møter opp

Utfordringer

- Foreldre som har behov for tolk ved kurs har ofte behov for tolk ved rekruttering
- Misforståelser – eksempler
 - Foreldre som regner kurs som legetime og tar med barn
 - Noen foreldre som ikke er klar for kurs om barnas utfordringer, men kommer fordi det er tilbud fra sykehuset
 - Manglende kunnskap om rettighetene – opplæringspenge (fri fra jobb, norskkurs osv.)

Hvorfor er det viktig å fortsette med Starthjelp for minoritetsspråklige foreldre?

Forskning: deltagelse i pasient og pårørendeopplæring

- [Litteraturgjennomgang](#) viser at deltakelse i tilbud (både individuelle og/eller gruppebaserte) er svært effektivt for å kutte kostnader i helsetjenesten.

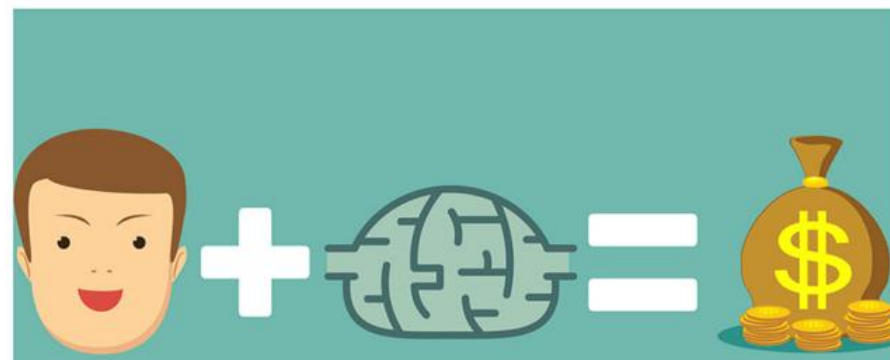
Review article

Health economic evaluations of patient education interventions a scoping review of the literature

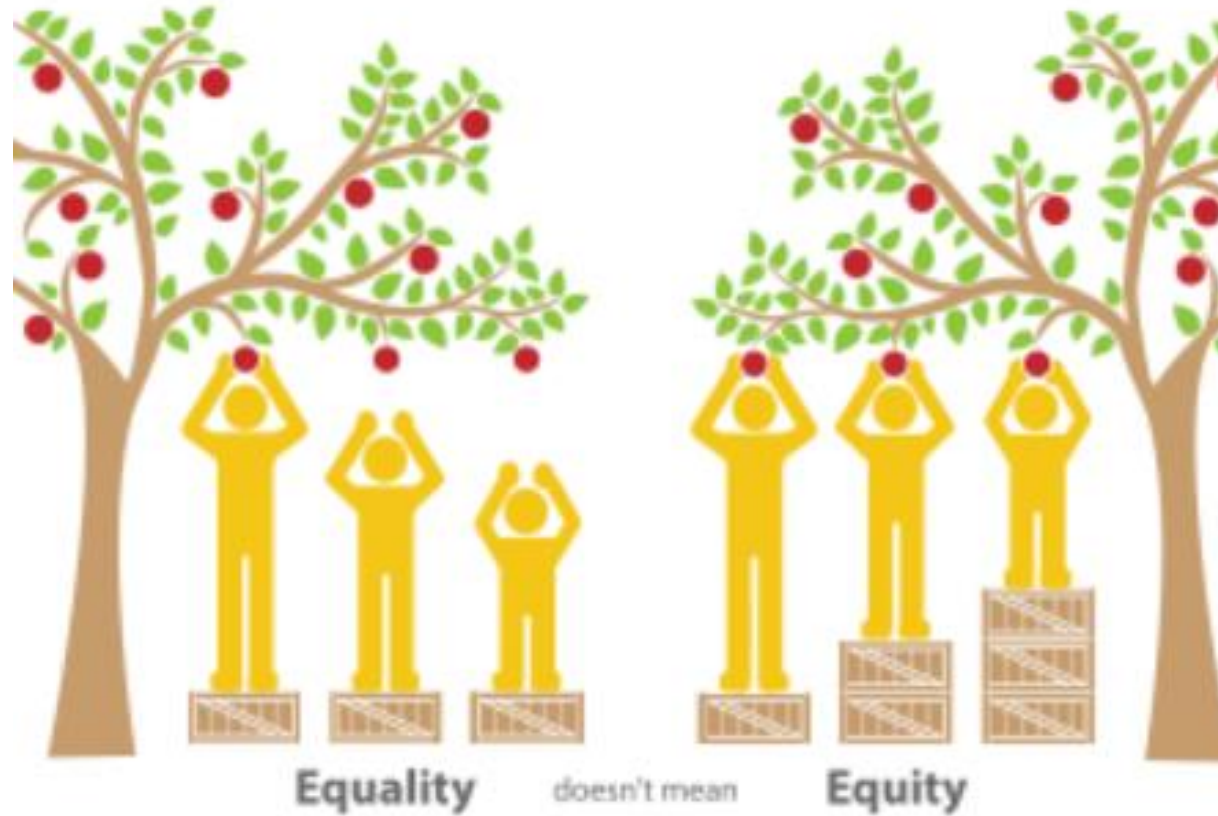
[Una Stenberg](#)^a , [Andre Vågan](#)^a , [Maria Flink](#)^b , [Vibeke Lynggaard](#)^c
, [Kari Fredriksen](#)^d , [Karl Fredrik Westermann](#)^a , [Frode Gallefoss](#)^e

FAGUTVIKLING | PUBLISERT 23.10.2018

Læring + mestring = god helseøkonomi

Likeverdige helsetjenester

Bilde lånt fra Kompetansebroen

Likeverdige helsetjenester

- *Tiltak for å styrke personers helsekompetanse kan bidra til å redusere ulikheter i helse (Helse- og omsorgsdepartementet, 2019).*
- *Gjennom tilpasset helseinformasjon vil den enkelte i større grad kunne ta helsevennlige valg og muligens også i større grad kunne mestre egen helsesituasjon.*

Helsekompetansen i fem utvalgte innvanderpopulasjoner i Norge: Pakistan, Polen, Somalia, Tyrkia og Vietnam, Befolkningens helsekomp, del II Helsedir. Rapport IS-2988

Likeverdige helsetjenester

- *For å tilpasse helseinformasjon til personer med innvandrerbakgrunn, er det nødvendig at helsepersonell har kultursensitiv kompetanse og kjennskap til forståelse av helse og sykdom i ulike kulturer og religioner.*
- *Det er først når helsetjenesten er tilrettelagt til den enkelte at vi kan tilby likeverdige helsetjenester (Departementene, 2019)*

Helsekompetansen i fem utvalgte innvandrerpopulasjoner i Norge: Pakistan, Polen, Somalia, Tyrkia og Vietnam, Befolkningens helsekomp, del II Helsedir. Rapport IS-2988

Takk for meg!

Kontaktinformasjon

Absera Teshome Koricho

Lærings- og mestringscenter for barn, Barne- og ungdomsklinikken, Oslo universitetssykehus

abskor@ous-hf.no

Tlf. 47612444